

המפקח על הבנקים: אחרי שתסתיים הקצרת לאומי – נבדוק את אחריות נושאי המשרה

ועדת הכלכלה דנה בחקירת שלטונות המס האמריקאיים את בנק לאומי • ככל הנראה, מדיניות התגמול של לאומי לא מאפשרת לדרוש מגליה מאור להחזיר את הבנוסים שקיבלה, שכן הבנק לא יידרש לתקן את דו"חותיו • היועץ המשפטי של הבנק: "עלינו להגיע להסדר הכי זול ומהיר ללאומי" • ח"כ זהבה גלאון: "גליה מאור הלכה הביתה עם בנוסים שמנים – והציבור נשאר לשלם את הקנס"

ההון, דוריית סלינגר, גיהלה באחרי-נה מאבק להורדת שכרו של מנכ"ל הפניקס, אייל לפידות, אך עשתה זאת בעיקר באמצעות הפעלת לחץ על הדיירקטורים. דרישה להחזרת הבנוסים במקרה של לאומי תהווה אפוא חידוש, ותעביר מסר גם להנהלות הפועלים ומזרחי-טפחות, שמצויים בחקירות דומות בארה"ב. "המהלך הוא חדשני – אך לדעתי תנו גם מוצדק לנוכח ההתפתחויות של השנים האחרונות ברגולציה הפיננסית בארה"ב ובישראל. תיקון 20 אימץ את הגישה המתקדמת של אוכמה לגבי החזר בנוסים, והבנקים אף לקחו על עצמם לציית לתיקון במדיניות התגמול שלהם. כמו כן, יש לזכור כי זקן פועל מזה זמן לחיזוק הוויקא שבינן שכר לביצועים, כך שמהלך מול מאור ורף תואם את סדר היום שלו בנושא. המסקנה היא שהבנקים אולי יתארו את הדרישה להחזרת הבנוסים כתקדים מסוכן, אך המגמה בעולם ואף מבית מעניקה רוח גבית למהלך. במידה רבה, זהו מהלך משלים לרפורמות המיושמות בארה"ב ובישראל מאז משבר 2008, שנועדו לשקם את אמון הציבור במערכת הפיננסית" אמר עו"ד גיל.

דודו זקן צילום: אייל טואג

שור הקודם, וכבר עברו כמה שנים מאז שניכרה השפעתם הישירה על רווחיות הבנק. גם הנזק שעלול לאומי לספוג יהיה ברמות הפרשות לתשלומי קנסות, ולא בהכרח תיקון לאחור של הדו"חות הכספיים. במצב כזה, ספק אם החזר בנוסים תואם את המדיניות של רוב הבנקים הגדולים בישראל, שמגבילים את החזר לתקופה של שנתיים-שלוש – וגם זאת רק במקרה של תיקון הדו"חות, אמר, והוסיף כי "אפילו דוד זקן עצמו לא קבע כללים ברורים בעניין כשפירסם לפני כשנה את מדיניותו לתגמול בבנקים. כמו כן, התערבות ישירה של המפקח בנושא הבנוסים תהיה מהלך יוצא דופן בנוף הפיקוח". לשם השוואה, הממונה על שוק

גליה מאור (משמאל) ורקפת רוסק-עמינח צילום: תומר אפלכאום

סקות תמוהות רבות אחרות של בנק לאומי בהנהגתה של גליה מאור, שכללו מתן אשראי לנחיי דנקנר, מתן אשראי לצורך הלוואה לרכיית שנת בנק הפועלים ועוד. "התריעו בפני גליה מאור בזמן אמת ושום דבר לא נעשה", אמרה.

ספק שמאור תידרש להשיב בנוסים

עו"ד עמירם גיל, ראש הקלייניקה לשוק ההון במרכז האקדמי למשפט ולעסקים, טוען כי אם המפקח על הבנקים אכן ידרוש בסופה של החקירה כי בכירי בנק לאומי ישיבו בנוסים – המהלך ייחשב לחדשני בשוק ההון הישראלי. לדברי, המהלך חדשני מכיוון שפועלותיו של בנק לאומי, שמצויות בלב החקירה בארה"ב, אירעו בעי

למשלה. זאת, משום שלטענתה בנק לאומי לא נקלע לפרשה בגלל הלוקחות – אלא מכיוון שהמנהלים רצו להעלות פעילות ולגרוף לכי"ס בנוסים. "בנק לא מקבל החלטות, אנשים מקבלים החלטות. אלה שאיפשרו להעלים מס היו נושאי משרה בבנק, וצריך לקרוא לאנשים בשמם. גליה מאור הלכה הביתה עם בנוסים שמנים, והציבור, שלא הרוויח מהעלמות המס, נשאר לשר לם את הקנס". גלאון הוסיפה כי פנתה לחשבת הכללית באוצר, מי"כל עבאדי-בויאנג'ו, בבקשה לכנס אספת בעלי מניות ולדרוש לתבוע את נושאי המשרה מתוקף החוקת המדינה במניות הבנק.

נציגת התנועה למען איכות השלטון, עו"ד נילי אבן חן, אמרה כי הפרשה הנוכחית מצטרפת לע

כון יהיה להגיע להסדר עם הרישויות, כמו שבנקים גדולים בעולם עשו. משעה שזו המסקנה, התפקיד שלנו זה להגיע להסדר הכי טוב לבנק לאומי, והכי טוב זה הכי זול והכי מהיר". הוא הוסיף כי להערכתו ההסכם יחתם עד אמצע ינואר 2015, ועשוי להיחתם עוד לפני סוף השנה הנוכחית.

היועץ המשפטי של הבנק הרף את הביקורת, שלפיה הבנק הסכים לשלם סכומי עתק לרשויות האמריקאיות מתוך הבנה לכאורה כי בכך הרשויות יימנעו מהגשת כתבי אישום כנגד נושאי משרה. פרידלמן טען כי ההסדר לא כולל פטור מתביעות לנושאי משרה או לעובדים, וכי "הרשויות האמריקאיות רשאיות לעשות כטוב בעיניהן כלפי מי שהפר את הדין כלפיהן". המפקח על הבנקים, דוד זקן, אמר בדיון כי "הפיקוח על הבנקים נכנס לפעולה אחרי שמסתיימת חקירה פלילית. אחרי החקירה נבדוק כי צד נוהל הסיכון ואת אחריות נושאי המשרה. ישר קופצים לבנוסים, אבל קודם צריך לבדוק ורק אחר כך להסיק מסקנות". ההערכה היא כי המפקח על הבנקים חוסך במלים בשלב זה, כדי להימנע מטרפור ההסדר של האמריקאים עם בנק לאומי. זאת, מכיוון שאם יאמר כי להערכתו הנהלת הבנק היתה אחריות אישית לעבירות שבוצעו לכאורה בבנק – רף הענישה של האמריקאים עלול לעלות.

ח"כ גלאון אמרה כי פנתה, יחד עם ח"כ תמר זנדברג, לשורה של גורמים שבהם היועץ המשפטי

סיון איסקו וצבי זרחיה

ועדת הכלכלה של הכנסת קיימה אתמול דיון מיוחד בחקירה של שלטונות המס בארה"ב, שחושדות כי בנק לאומי סיוע ללקוחותיו האמריקאים להחמיק מתשלומי מסים בארה"ב. בעקבות החקירה מתינהלים בימים אלה מגעים לחתום על הסדר פשרה משותף עם משרד המשפטים האמריקאי והרשות לשירותים פיננסיים במדינת ניו יורק (שם רשומה פעילות הבנק בארה"ב) – שבמסגרתו ישיב לבנק לאומי כ-1.4 מיליארד שקל כדי לסיים את החקירה ללא כתב אישום נגד הבנק.

כמחצית מסכום הקנס מיוחסת לעבירות שבוצעו לכאורה על ידי חברת הבנק לאומי שוויץ, ויתר הקנס מיוחס לעבירות שבוצעו לכאורה על ידי הבנק בישראל ובארה"ב. בנוסף לקנס, לאומי נשא עד כה בעלויות בסך 207 מיליון שקל בגין שכירת שירותי עורכי דין ורואי חשבון שליוו את הבנק בחקירה, כך שסך העלויות הישירות של החקירה נאמד כיום בכ-1.6 מיליארד שקל. בנוסף, לאומי יידרש להיכנס להסדר גם עם רשות ני"ע האמריקאית, שחושדת כי לאומי ביצע עבירות כשיפק ייעוץ השקעות ללקוחות אמריקאיים ללא היתר מתאים.

היועץ המשפטי של בנק לאומי, עו"ד חנן פרידמן, אמר אתמול בדיון כי "הנהלת הבנק סבורה, אחרי שנבדקו כל התרחישים, שני

"בבנק הפועלים ניתן לדרוש החזר בנוס במקרה והבנק צבר הפסדים מיוחדים בשיעור 5% או יותר מהרווח הרגיל של הבנק באותה שנה", אומר גיל. "במידה ותוקנו הדו"חות הכספיים של הבנק כלפי מטה, על נושא משרה שקיבל בנוס להשיב לבנק את הפער בין סכום הבנוס שקיבל לסכום שלו היה זכאי. עם זאת, ההוראה תחול למי שך שלוש השנים הראשונות לאחר פרישת נושא המשרה בלבד".